

Korejska filmska nežnost

BRINA JENČEK

Južnokorejska kinematografija nase opozarja že več kot dve desetletji, širše globalno sprejetje pa je najbolj očitno dosegla v zadnjih dveh letih. Najprej s filmom **Požiganje** (Beoning, 2018) režiserja Lee Chang-donga, leto kasneje pa še z velikim zmagovalcem lanskoletnih oskarjev **Parazitom** (Gisaengchung, 2019) Bong Joon-hoja. A vzhodnoazijskih filmov, ki bi prodrli v zahodnjaške kinodvorane, je še vedno zelo malo. Še manj pa je takih, ki bi se ukvarjali z LGBTQ+ tematiko, na prvo žogo se v zadnjih letih morda spomnimo le **Služkinje** (Ah-ga-ssi, 2016, Park Chan-wook). Zato je južnokorejski film **Zima v mesečini** (Yunhui-ege, 2019, Lim Dae-Hyung), predvajan na spletnem 36. festivalu LGBT filma, takoj vzbudil posebno pozornost.

Pod režijo se je podpisal ustvarjalec mlajše generacije Lim Dae-Hyung in ustvaril rahločuten film, ki je toliko zgodba o ljubezni med dvema ženskama kot tudi zgodba o spoznavanju sebe. Tematiko za film je našel med samoevalvacijo svojega prvenca **Veseli božič, gospod MO** (Merry Christmas Mr. Mo, 2016), za katerega je ugotovil, da ne bi prestal testa Bechdel,¹ zato se je režiser za naslednji projekt zavestno osredotočil na razvoj ženskih likov in manjšinsko tematiko.

Sprožilni trenutek *Zime v mesečini* je prispelo intimno pismo, namenjeno Yoon-Hee, ženski srednjih let, utrujeni od rutinskega vsakdana. Pismo skrivaj prebere tudi njena najstniška hči Sae-Bom, ki se nenadoma zave, da svoje mame sploh ne pozna. Tako mamo prepriča, da se odpravita na spontan dopust v zasneženo japonsko mesto Otaru, kjer prebiva avtorica pisma in Yoon-Heejina mladostniška ljubezen, samotarska veterinarica Jun. Vzporedno s potovanjem mame in hčerke ter njunim zbliževanjem se nam delček za delčkom odkriva zgodba Jun, njen odnos s teto, edino sorodnico, ki jo še ima, in razklano identiteto, saj ima tako japonske kot korejske korenine. Film se subtilno dotakne tudi japonske represije nad korejsko etnično manjšino, ne da bi to postavljajl v prvi plan.

1 Test Bechdel je način vrednotenja filma na podlagi njegovega vključevanja in predstavljanja ženskih likov. Film prestane test, če vključuje tri elemente: (1) da se v delu pojavita vsaj dve ženski, (2) ki med sabo spregovorita in (3) se pogovarjata o čem drugem kot o moškem.

Ključna tematika *Zime v mesečini* ni makro-, temveč mikro-politična – film v ospredje postavi občutek obžalovanja. Glavna ženska lika obžalujeta, da sta se njuni življenjski poti razšli zaradi neodobravanja družbe, obžalujeta leta, ki so minila v samotni, obžalujeta, da morata vse življenje prikrivati svojo identiteto. A film v nobenem trenutku ne deluje hladno ali morbidno, popotovanje protagonistk namreč vodi predvsem upanje. K toplini dela pripomore tudi igriva in zasanjana filmska glasba, ki oplemeniti čudovito fotografijo japonskih ulic, prekritih z debelo snežno odejo. Ritem filma je počasen, vsak kader si vzame čas za risanje vzdušja in nam hkrati omogoči premislek o dogajanju, izgubljanju v lastnih spominih.

Karakterizacija likov je natančno dodelana. H komičnosti in lahkotnosti filma veliko dodata predvsem najstnica Sae-Bom in njen ljubeč fant, ki ji pride v Otaru pomagat pri vohunjenju za mamino nekdanjo prijateljico. Posrečeni – čeravno malo nerodni – detektivski par skuša sestaviti vse koščke zgodbe, o kateri ni Sae-Bomina mama nikoli govorila. Hčerka se v teku odkrivanja preteklosti z Yoon-Hee zbliža na drugačen način; začne jo dojemati kot osebo, ne samo kot mamo, in ji pomaga celiti čustvene rane. Odnos med njima ter odnos med Jun in njeno teto je prikazan zelo avtentično. Predvsem je zanimiva nerodna zadržanost, ki jo čutijo družinske članice med sabo, zato je toliko bolj ganljiv trenutek, ko si z objemom izkažejo podporo in ljubezen, saj niso vajene telesnega stika druga z drugo.

Tudi romantični telesni stiki so v filmu le nakazani. Večjo vlogo igrajo pogledi, notranje doživljanje likov in prebrani odlomki pisma ter odgovora v zunanosti polja. S tem se film v velikem loku izogne hiperseksualiziranosti, ki je pogosto značilna za filme z LGBTQ+ vsebino, verjetno pa tudi cenzuri eksplicitne homoseksualnosti, ki je na azijskih filmskih trgih pogosta.

Zima v mesečini je tehnično dovršen film, ki nas počasi vpelje v zgodbo lezbičnega hrepenenja znotraj kulture, na videz tako drugačne od evropske. Kulturološke razlike film preseže brez naprezanja in se osredotoči na univerzalno, ne da bi zanikal specifično. Kakor v likih narašča vznemirjenje pred srečanjem zaljubljenk, ki nikoli nista pozabili druga druge, a sta čustva globoko potlačili, tako tudi gledalka _ec nestrpno pričakuje njuno ponovno snidenje. In v tem čakanju zares uživa. ■